

Passend onderwijs voor cognitief talent

De uitgangspunten van *Different Day*

Jaap Verouden – Het ABC
jverouden@hetabc.nl

Veel scholen blijken nog te stoeien met het bieden van een geschikt en passend aanbod voor hun leerlingen die méér nodig hebben. De kwaliteit en continuïteit hiervan hangt onder andere nog te veel af van welke leerkracht er voor de groep staat en met het huidige leerkrachttekort

komt dit vanzelfsprekend onder druk te staan. Vanuit Het ABC worden wij steeds vaker gevraagd om scholen hierin te ondersteunen.

Passend onderwijs

In een eerdere blog schreef ik al over de door ons gehanteerde piramide van onderwijsaanpassingen voor cognitief getalenteerde leerlingen in het primair onderwijs¹. Deze piramide ziet er als volgt uit:

Trapsgewijs aanbod voor (hoog)begaafde PO-leerlingen • www.hetabc.nl/begaafdheid

¹ zie "Trapsgewijze onderwijsaanpassingen voor (hoog)begaafde kinderen"
Link naar: [trapsgewijze onderwijsaanpassingen voor \(hoog\)begaafde kinderen](http://trapsgewijze-onderwijsaanpassingen-voor-(hoog)begaafde-kinderen)

Binnen dit theoretisch model wordt het onderwijsaanbod voor deze doelgroep stap-voor-stap opgeschaald, beginnend met aanpassingen binnen de reguliere groep. De stap die hierna gezet wordt is het vormen van een (deeltijd) aangepast aanbod buiten de reguliere groep, maar binnen de muren van de school. Deze vorm krijgt op veel scholen al snel de naam 'plusklas' of 'verrijkingsgroep'. Inmiddels bevat het onderwijsaanbod van de meeste basisscholen zo'n plusklas, of is de plusklas inmiddels weer van de menukaart verdwenen, bijvoorbeeld vanwege een tekort aan personeel.

Plusklas

Mijn ervaring op scholen is dat er onder het kopje 'plusklas' van alles kan worden verstaan. Dit varieert van het één uur per twee weken samenkomen van enkele kinderen onder begeleiding van een welwillende vader of moeder tot een formeel opgezet en weldoordacht aanbod van een dagdeel per week onder leiding van een (post-)academisch gespecialiseerde leerkracht. Het gegeven dat een school een plusklas heeft, zegt dus eigenlijk nog niks over de mate waarin zij daarmee tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van hun cognitief getalenteerde leerlingen. Daarnaast laat de duurzaamheid en borging van veel plusklassen te wensen over, zeker daar waar deze begeleid worden door één of enkele ouders. Ook als de plusklas afhankelijk is van één leerkracht uit het team staat de continuïteit van het programma voortdurend op de tocht.

Different Day

Om deze redenen hebben we bij Het ABC een groepsdoorbroken onderwijsprogramma ontwikkeld dat kwaliteit en duurzaamheid waarborgt. Dit programma heet *Different Day* en kan worden gezien als het kleine zusje van *Day a Week School* (zie www.dayaweekschool.nl). We hebben *Different Day* als eerste opgestart in samenwerking met de Triangel in Amstelveen en breiden momenteel verder uit met andere scholen in het hele land.

Verschillen met Day a Week School

Different Day onderscheidt zich van *Day a Week School* op drie wezenlijke punten: 1. *Different Day* blijft binnen de schoolmuren, waardoor er geen kinderen van verschillende scholen samenkomen. 2. *Different Day* vindt een dagdeel per week plaats, in tegenstelling tot een hele dag bij DWS. In de middag gaan de kinderen weer terug naar hun eigen groep. En 3. *Different Day* richt zich op een groter percentage van de leerlingpopulatie. Daar waar *Day a Week School* zich richt op gemiddeld 2 tot 3 procent, ligt dat bij *Different Day* op een veelvoud hiervan. Hierdoor kunnen er meer leerlingen profiteren van onderwijs op maat.

Different Day	Day a Week School
Is binnenschools	Is bovenschools
Richt zich op ca. 2 – 4 % van de leerlingpopulatie	Richt zich op ca 8 – 12 % van de leerlingpopulatie
Vindt één dagdeel per week plaats	Vindt één dag per week plaats

De belangrijkste verschillen tussen Different Day en Day a Week School.

Aanvulling

In tegenstelling tot wat nog wel eens gedacht wordt, vult het aanbod van Different Day en van Day a Week School elkaar naadloos aan. Uitgaande van de eerder genoemde piramide zijn de programma's bedoeld voor en gericht op verschillende subgroepen binnen de doelgroep. Hierdoor kunnen beide programma's parallel worden aangeboden en vormen zij zo een dekkend aanbod binnen de school.

Overeenkomsten

Vanzelfsprekend zijn er ook overeenkomsten met Day a Week School te vinden.

Selectie

Allereerst berust de wijze van identificeren en selecteren op dezelfde uitgangspunten, waarvan het stimulerend signaleren een belangrijk fundament vormt. Ook het breder kijken naar de aanwezige (onderwijs)behoeften en het bieden van kansen aan alle leerlingen om te laten zien wat zij in huis hebben, behoort tot de onderliggende visie.

“Je doet allemaal leuke dingetjes bijvoorbeeld presentaties maken, heel technisch nadenken, knutselen, les over kans, procenten. Je moet ook heel logisch nadenken en je leert grote mensendingen te weten/leren.”

Lesaanbod

Andere overeenkomsten zijn te vinden in de uitgangspunten van het lesaanbod. Zowel binnen Different Day als binnen Day a Week School wordt er niet gewerkt met vaste lesmethoden, maar draagt de gespecialiseerde leerkracht de verantwoordelijkheid om het lesprogramma samen te stellen, passend bij zijn of haar groep. Hierbij worden de vier overkoepelende doeldomeinen (leren leren, leren denken, samen leren en vergroten van zelfinzicht) als kapstok gebruikt om

de lesactiviteiten aan op te hangen. Deze lesactiviteiten krijgen meer betekenis doordat zij binnen een thema worden aangeboden.

Peergroep

Omdat de leerlingen zich zowel bij Day a Week School als Different Day bevinden in een 'peergroep', wordt hen de kans gegeven om te kunnen sparren en leerervaringen te kunnen delen met ontwikkelingsgelijken waarmee zij zich goed kunnen identificeren. De peergroep biedt een mooie gelegenheid om samen te brainstormen, ideeën uit te wisselen, te ontwerpen en te bouwen. Hierbij is de focus op het leerproces van groot belang. De leerkracht fungeert als coach die de leerlingen ondersteunt en bijstuurt waar dat nodig is, zodat er ruimte vrijkomt om het zelfsturend vermogen bij de leerlingen verder te ontwikkelen. Om rekening te kunnen houden met de individuele verschillen tussen de leerlingen, worden er ook persoonlijke doelen geformuleerd, waaraan een langere periode aan gewerkt wordt.

“Different Day is leuk omdat je projecten maakt en goed leert samenwerken met andere kinderen waarmee je dat normaal nooit zou doen. Het is ook leuk omdat je dingen leert die je later nodig hebt of ga leren. Je leert over hele interessante onderwerpen, het is leuk om een dag iets anders te doen.”

Borging van kwaliteit

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs en daarmee recht op leren en een gelukkige schoolbeleving. Om hieraan te voldoen zal er voor cognitief talentvolle leerlingen meer uit de kast moeten worden getrokken dan nu vaak nog het geval is. Het programma van Different Day biedt een mooi extra aanbod voor die populatie binnen de school die meer nodig heeft dan wat er doorgaans binnen de reguliere klas geboden kan worden. Daarnaast biedt het scholen de mogelijkheid om aan te sluiten bij de expertise van Different Day en Day a Week School, waarmee het de kwaliteit én continuïteit van dit aanbod kan waarborgen.

Wil jij hier als leerkracht, IB-er of directeur hier verder met ons over in gesprek? Neem dan gerust contact met ons op via jverouden@hetabc.nl of ademuijnck@hetabc.nl

Voor meer informatie, kijk op www.hetabc.nl/differentday.